

John Frey:

EN GAMMEL STORFISKER VED ATNASJØEN

Atnasjøen i Sollia, dette dype og stille fjellvannet innunder Rondane med lite varierende vannstand, med jevnt tilløp fra utallige fjellbekker og fra elven Atna i nordenden og gode gyteplasser for ørret og røye på fine grunner og i lugomme bekkeos har alltid vært et fiskernes «forjettede vann», et fjellfiskens Eldorado. Gårdene rundt Atnasjøen er prydet med illustrasjoner fra storørretens kongesaga. På dørkarmen, husveggen og laftekledningene ruver tegninger av kjempeskjæters opptrukne konturer med fangstens dato, vekt og den heldige fiskers navn på buken, nordmenn, engelskmenn, skotter, navn like så berømte i menneskeverdenen som deres imponerende bytte formodentlig var det i salmo trutta's stille rike. I en slik bygd er

det naturlig å fritte etter vidunderlige fiskefangster, og i den hensikt går jeg til Dickart Rønningen, som har fisket i Atnasjøen i 70 år. Han var 5 år gammel, da han dro den første kilofisken sin.

Rønningen ligger på nordsiden av sjøen i en lun helling, og Dickart har bodd der hele sitt liv, det siste kvart århundre alene sammen med sin tvillingbror Johan. De to gamle ungene har stullet i hop, vasket og kokt og stelt fjøs og kjørt med okser, som de var eksperter i å kjøre til. De har drevet litt med jakt og en del i skogen, men mest har de fisket — og spilt fele. Far deres, Jon Jonssen, var den mest berømte spillmann i bygdene omkring Rondane, og moren, Dordy, en vidkjent visesangerske. Dickart forteller, at

når faren kom hjem fra arbeid om kvelden — han var egentlig omgangsskredder av profesjon — satte han seg oftest til med fela. Ingen kunne spille gammel Østerdalspols som han. Moren trallet, og tvillingene danset. Det var alltid liv og moro i Rønningen, selv om midlene ikke var så store.

Men det var fisken vi skulle inn på, og jeg begynner naturligvis med det tradisjonelle spørsmålet:

— Hvor stor var den største, du har tatt?

— Han va 8,5 kilo. Je fekk'n med sluk eller dregg, vi kaller, utme landet her.

— De er vel ikke så greie å bakse med, slike ruggar?

— Hå nei, en får jadden holde tunga rett i munnen, ska det itte gå mist! Je har hørt, at hemmæ-

kingene stundom tek større ørret i Mjøsa, mein je tveler for, at det er slekt sprell ti dørm som ti fjellørreten. Det gjeld å klem 'n nedåt, marn kjem ti båtem. Det er som å ri på ein kælvi! Mein får 'n kniven ti nakken, bir 'n trast pen gut.

— Bruker du klepp eller kjeks for å få opp storfisken?

— Nei, fisken bir ratt skjæmt tå di. Je har alltid med håv, ma. Mein itte for at det va noe å klyte av det, je gjorde dengongen. Da va det vonom masteligere karsstykje av 'n storbror Edvart, da 'n rodde ut med oter en mørk høstkveld i 1934. Hain fekk opp en rugg på 7,1 kilo! Det kaller je fisjar å greie det *ateine* med oter i mørkret!

— Holder du det for riktig, at oterfisket er forbudt?

— Det vil je stlett itte si. Da vi dreiv det fisjet, var det fisk nok og det minka itte på 'n. Det går itte småfisk på otern, marn bruke store fluger og ror passe utpå. Da tar 'n den fisken som ska tas. Men det er verre med all sommerturisten, som står i kø, dørm kaller, ti elva og bekkosem og kaste med småflugu. Slekt som denna «teleflugua» tel eksempel — itte stort større enn en mugg og med ørliten krok. Slekt skulle forbys! Han Johan kom på butikken her om året, og der sto det en slik teltefisjar med kørja si full av småkjøe. — Nå ska je da få mei en middagsmat, sa 'n. Kroppen hadde bortimot 200 småfisk ti kørja!

— Det snakkes så mye om, at fiskevannene avfolkes. Er det lite fisk i Atnasjøen også nå?

Dickart ser ubeskrivelig lur ut.

— Oj, her er nok fisk, gut, marn forstår å taka 'n! Mein det er for mange fisjarer nå for tia, sjer du. Han har vørte støkt fisken, han har lært han au.

— Hva mener du om de moderne fiskeredskapene, kastesluk og fluestenger?

— Jo, det er fine saker — å sjå på — vonom sport, dørm kaller — dyre greier og bra for sportsbutikken! Mein, mein, je trur nok je

WETZLAR prismekikkert 8x30 PÅ AVBETALING MED

kr. 25,-
pr. mnd.

Kikkertene som forstørrer 8 ganger har antirefleksbehandlet optikk, dette hindrer refleks og gir større lysstyrke og dermed klarere synsfelt. Flott lærveske foret med fløyel samt lang skulderrem medfølger. Kan betales med kr. 42,- ved mottakelsen og deretter kr. 25,- pr. mnd. Avbetalingspris kr. 267,-. Kontantpris kr. 248,-. 1 års skriftlig garanti og 10 dagers returrett.

----- KUPONG -----

ERLA VARESERVICE

BOKS 348, OSLO

Send 1 kikkert 8 x 30 m. veske på avbetaling kr. 42,- ved mottakelsen og 9 månedlige avdrag på kr. 25,-, eller kontant kr. 248,-. (Stryk det som ikke passer.) 1 års garanti.

Navn

Adr.

Mag. 33-56

Jakt- og sportsvåpen.
Magasin salongrifler. Ammunisjon.
Bøsseværksted.
Ny ill. katalog 1/1956 sendes mot porto 50 øre.
PEDERSENS VAABENLAGER
KRISTIANSAND 5.

Frimerkehjørnet

I neste nummer begynner igjen Magasinet For Alle's faste frimerkespalte.

Egil Meidell Hopp vil i underholdende og levende artikler fortelle om en av vår tids mest utbredte hobbyer: filatelen.

Følg med fra begynnelsen!

skulle ta nålite meir fisk med en simpel rørstang (bambus) og gammeldags beite enn dessi som står og slenger blekkplåt og småfluguer.

— Det var vel mest meitemark, du brukte?

— Åja, mein på isfisjet om våren var tremakk, vi hogg tur stubb og stokk, og krell vel så gjæv åt 'm.

— Krell, hva er det for noe?

— Krell, det er — krell det.

(Her får innskytes, at da ørreten ikke har «krøll» som torsken, menes vel fiskens egne innvoller, melke og magesekk.)

— Dere gjorde vel store fangster før i tiden?

— Huff gut, det sto itte på langria med å få opp en tjau kilo med stang, oter eller dregg. Mein fisjet på isen i nordenden av sjøen om våren va nå det sværaste. Det var mest vi guta som dreiv med di og en sneis stykjen tå øss ryssen ti bygda kunne da få opp 150 kilo for dagen. Mein ein kald jobb va det. Vi hadde itte underklæe dengongen, og mar vi kom heim om kvelden, druste snøen tur boksom våre. Mein det gjorde øss itno, vi var hælue, sjer du.

— Dere brukte vel også garn?

— Sjølsagt. Mein de store ruggene va så leie med gåna, tulla seg heilt inn i døym og førte døym bort, så det ofte var ovant å finn' att.

— Hvor mye fisk kan dere Rønningkara ha tatt i tidens løp?

— Hå, det er plent umuli å si, tusenvis av kilo, gut. Hain far fekk nok itte inn så mye skjelling hverken med skredderiet eller med speltinga, så det var mest fisjet, vi livde tå, da ma. Vi fekk 60 øre kiloet tå oppkjøperan ti bygda, hain Gammel Embret på Uti og andre, og så gjekk 'n tel Hamar og Krestjan.

— Det er jo atskillig røye også i Atnasjøen. Jeg har hørt si, at røyen ødelegger ørretbestanden?

— Je trur 'te noe på det. Stor-

ørreten er væl så hard ve røyeengelen. Røya er en go fisk den au, for 'n er så gjæv til rakkfisk. Det ska du hugse på, at rakkfisk tå røye og rømgrøt er den finaste mat som finst.

— Fortell litt om, hvordan du lager rakkfisk.

— Det vil je ha sagt, at det ska slettes itte lokte skjæmt tå 'm. Slekt er berre noe dølom ha føre seg. Mar du legg ned rakkfisk, skar du itte spara på salte. Han kain mest itte bi for salt. Mein du skar bruke litt farin å strø på att-åt, ein deil farin åt fæm dæiler salt. Fischen ska 'tte vaskes hell skjules, det må 'tte kommá vain på 'm i det heile tatt, og du lyt renske blodrinna væl tur 'm. Rakkfiskbotten skar stå oppe ti stuguværmin ei heil veke, så kan 'n ned ti kjellarem og om to, tre måner er rakkfischen fin.

— Fisker du noe videre på dine gamle dager?

— Hånei, det bir nok itte mye tå di nå meir.

— Hvem er de sværeste fiskerne her ved Atnasjøen nå for tiden da?

— Det lyt vonom vara 'n Ola Nettet, det. Han er innpå 90 år, mein driv ennå å stulle med gån og tek mye fisk. Og så han Hjalmar, brorsønn min, som sett opp ei turiststugu, «Fjelltun», 'pi bakken her. Der bi det gjævt å vara for byfisjarar, som har hau på å ta den rektige fisken og itte berre stå og plukke småkjøe!

Som alle gamle fiskere er Dickart stor værspåmann. Det var klarvær den kvelden, og det stod et tyrkisk måneskip over Rondane.

— Nei, sku du ha sjet slekt! sa han. — Månen legg se på ryggen ner på Høgronden. Vi får grøsent vær, gut!

Det stemte. Dickart har mange væraspekter. Når trosten går og plukker mark i vollen, blir det regn, og når «harahukra» (perleuglen) låter tre ganger om kvelden, blir det kaldt. Du kan tyde, om det blir mye eller lite snø til vinters, av hvordan ørnet kaster avfallet omkring træne, hvor det har matlagrene sine.

Likte De denne historien?

Da tror vi De vil sette pris på «Trolltjønna under Gabroflåget» i neste nummer!

O.K., Charlie, her er det!

Fantastisk, frue!

Vakkert, moderne dame-ur

i prima
GULLDUBLÉ MED LENKE

Sendes i posten.

Det har lykket A/S Bromid Oslo, å skaffe et kvalitetsur med prima Sveitser-verk i den elegante modell som ill. viser og til den meget fordelaktige pris kr. 165,- tilsendt i posten.

Uret har 17 sten. støtsikkert, sveitser kvalitetsverk i beste 20 mikr. gulldublé kasse med edelstål bakside og med moderne prima gulldublé lenke. På uret gis 1 — et — års skriftlig garanti.

Vennligst send nedenst. kupong i dag til

----- KLIPP UT! -----

A/S BROMIDS URAVDELING
Dronningensgt. 34, Oslo

Send straks som postoppkrav, med 1 års garanti Dameur i gulldublé nr. 51/4 å kr. 165,-.

Navn:

Adr.:

Poststed:

Mag. 33-56